

VUISTREGELS VOOR HET VINDEN VAN WERKEN MET EEN LICENTIE VOOR HERGEBRUIK

1. Wat is een licentie voor hergebruik?

Het auteursrecht beschermt werken (tekst, afbeeldingen, audio(visuele) werken, etc) tegen onrechtmatige gebruik. Werken met een licentie die hergebruik toestaan kunt u zonder problemen gebruiken.

De meest voorkomende licenties zijn de zogenaamde Creative Commons licenties.

Creative Commons biedt auteurs, kunstenaars, wetenschappers, docenten en alle andere creatieve makers de vrijheid om op een flexibele manier met hun auteursrechten om te gaan. Met een keuze uit zes (gratis) beschikbare standaardlicenties bepaalt de auteursrechthebbende in welke mate zijn of haar werk verder verspreid mag worden, en onder welke voorwaarden dit mag.

Afhankelijk van de gebruikte Creative Commons licentie zijn de mogelijkheden voor gebruik meer of minder ruim. Zie voor de betekenis van deze licenties www.creativecommons.nl/uitleg.

Ondanks dat de Creative Commons licenties het meest worden gebruikt door auteurs die op een flexibele manier met hun auteursrechten om willen gaan, kunnen zij hun werken ook onder een andere licentie beschikbaar stellen of vrijgeven voor het publieke domein. Let dus goed op welke voorwaarden de auteur geeft aan het hergebruik van zijn werk.

2. Voorwaarden aan het gebruik van werken met een licentie voor hergebruik

Zoals hierboven aangegeven, geeft de auteur die kiest voor een licentie voor hergebruik toestemming tot het hergebruik van zijn werk maar hij bepaalt daarbij wel in welke mate zijn of haar werk verder verspreid en bewerkt mag worden, en onder welke voorwaarden dit mag. Hieronder de meest voorkomende voorwaarden, deze kunnen ook gecombineerd voorkomen.

Naamsvermelding. Het is toegestaan om het werk te verspreiden of te gebruiken maar uitsluitend als u de maker ervan vermeldt. Er is een licentie mogelijk waarbij de auteur zijn werk vrijgeeft zonder restricties (de zogenaamde CC0 verklaring), daarbuiten is de voorwaarde naamsvermelding altijd aanwezig in een licentie voor hergebruik.

Niet-commercieel. Het is niet toegestaan om het werk te verspreiden of te gebruiken als u daarmee direct of indirect geld verdient.

Geen Afgeleide Werken. Het werk mag alleen worden gebruikt in de originele versie. Het mag dus in zijn geheel worden gekopieerd, gepubliceerd of doorgegeven, maar u mag het werk niet wijzigen, aanpassen of er op verder bouwen.

Gelijk Delen. De auteur staat afgeleide werken toe maar kiest er voor om dit te doen onder de voorwaarde van gelijk delen: de gewijzigde of uitgebreide versie moet onder dezelfde Creative Commons licentie worden gepubliceerd.

Naast werken met een licentie voor hergebruik zijn er ook werken die via het Open Access-model worden gepubliceerd. Open Access is een brede academische beweging die streeft naar vrije, gratis online toegang tot wetenschappelijke informatie, zoals tijdschriftartikelen, proefschriften en boeken. Deze werken zijn gratis of goedkoop beschikbaar, maar zijn niet vrij voor elk (her)gebruik. Meer informatie over Open Access vindt u via www.openaccess.nl.

3. Hoe vindt u werken met een licentie voor hergebruik?

– Gebruik **CC Search**

Via search.creativecommons.org zoekt u in content die u kan delen, gebruiken en remixen. De site biedt toegang tot diverse zoekmachines voor afbeeldingen, media, video of muziek en zorgt ervoor dat u alleen zoekt naar werken met een licentie voor hergebruik. U kunt een zoekmachine kiezen uit de lijst. Daarnaast kunt u aangeven of u wilt zoeken naar werken welke u voor commerciële doeleinden kunt gebruiken en/of werken welke u kunt wijzigen, aanpassen en op verder bouwen.

– Gebruik Wikimedia Commons, Europeana en Wikiwijsleermiddelenplein

- **Wikimedia Commons** (afbeeldingen en audio(visuele) werken): via commons.wikimedia.org zoekt u in miljoenen foto's, afbeeldingen, geluidsbestanden en video's met een licentie voor hergebruik.
- **Europeana** (boeken, afbeeldingen en audio(visuele) werken): via www.europeana.eu zoekt u in miljoenen werken (boeken, foto's, films) met een licentie voor hergebruik waarbij een deel zijn vrijgegeven zonder restricties (de zogenaamde CC0 verklaring). U kunt de resultaten verfijnen op licentie via het linker menu (verfijn zoekopdracht op copyright).
- **Wikiwijsleermiddelenplein** (leermiddelen): voor het vinden van leermiddelen met een licentie voor hergebruik, kunt u terecht op de Hoger Onderwijs pagina van het onderwijs platform Wikiwijsleermiddelenplein via www.wikiwijs.nl/sector/ho/

– Stel gewone zoekmachines zo in dat ze alleen zoeken naar werken met een licentie voor hergebruik

- **Google** (tekst, afbeeldingen, audio(visuele) werken, etc): via geavanceerd zoeken www.google.nl/advanced_search kunt u bij gebruiksrechten zoeken op pagina's die u onbeperkt opnieuw kunt gebruiken en u kunt daarbij aangeven onder welke licentie de pagina's zijn vrijgegeven. Geavanceerd zoeken vindt u ook onder Instellingen (of via het tandwiel rechtsboven in resultatenlijst) en is ook in te stellen bij Google Afbeeldingen of Google Video's. Let op dat de licentie hoort bij dat specifieke werk dat u wilt hergebruiken.
- **Flickr** (afbeeldingen): via de advanced search optie van Flickr www.flickr.com/search/advanced/ kunt u aangeven dat u wilt zoeken naar afbeeldingen met een Creative Commons licentie. Tevens kunt u aangeven of u wilt zoeken naar afbeeldingen welke u voor commerciële doeleinden kunt gebruiken en/of afbeeldingen welke u kunt wijzigen, aanpassen en op verder bouwen.
- **YouTube** (audio(visuele) werken): via je eigen account kun je in YouTube zoeken naar video's met een Creative Commons licentie. Log in en ga naar Videobeheer. Klik op het CC-logo linksboven in het scherm. Geef zoekwoorden op om Creative Commons-video's te vinden.

– Gebruik Stocksites

Stocksites zijn sites die gespecialiseerd zijn in het beschikbaar stellen en verkopen van foto's, afbeeldingen en audio(visuele) werken voor hergebruik in diverse media. Omdat deze sites commerciële zijn ingesteld dan bovenstaande bronnen, moet u goed opletten op de voorwaarden of de licenties die de sites vermelden. Ze verschillen per site maar maken duidelijk waar grenzen zitten in het gebruik ervan. Via hun geavanceerde zoekmogelijkheden kunt u meestal aangeven of u wilt zoeken op materialen met een licentie voor hergebruik. We vermelden hier enkele van deze stocksites:

- **Voor foto's en afbeeldingen:** www.sxc.hu, www.freerangestock.com, www.rgbstock.com, www.unprofound.com en www.kozzi.com.
- **Voor geluidsbestanden:** www.freestockmusic.com, www.audiomicro.com en www.audiojungle.net.

4. Vragen of onduidelijkheden?

Deze vuistregels zijn bedoeld voor docenten om hen behulpzaam te zijn bij het vinden van werken met een licentie voor hergebruik. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Als u vragen hebt over auteursrechten neem dan contact op met een van de medewerkers van het AIP van uw instelling.

Deze vuistregels zijn bedoeld voor docenten om hen behulpzaam te zijn bij het vinden van werken met een licentie voor hergebruik. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Netwerk Auteursrechteninformatiepunten, april 2014

